

nyttig Haandbog for enhver, der interesserer sig for eller arbejder med vor Tropekolonihistorie. *Sophie Petersen.*

Gudmund Hatt: Asiatic Influences in American Folklore. 122 S. Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskabs Skrifter, Historisk-Filologisk Række, Bind XXXI, Nr. 6, 1949.

Prof. Hatt har taget et Spørgsmaal op til Undersøgelse, som gennem Tiderne har været stærkt diskuteret, og til hvis Løsning Alverdens Folklorister og Etnologer, anført af Kapaciteter som Jochelson, Bogoras og Franz Boas, har givet deres Bidrag, og paa hvilket ogsaa Knud Rasmussen har været inde. Ingen af disse lærde har villet benægte, at der i Indianernes og Nordasiaternes Folklore findes saa mange Fællestræk, at en fortidig Forbindelse mellem disse Folk maa formodes at have været til Stede, og en Bevægelse af Folkene fra Asien til Amerika er blevet antydnet. Enkelte af Sagnene og Myterne tyder dog paa, at en Bevægelse ogsaa er foregaaet i modsat Retning, og Boas gav Spørgsmaalet en lidt uheldig Drejning, da han fastholdt, at denne Folkebevægelse maa have været saa kraftig, at den store nordasiatiske Folkegruppe, der gaar under Navnet Palæasiater, i Virkeligheden ikke bestaar af oprindeligt asiatiske Folk, men retteligt maa anses for at være indvandrede fra Amerika ved en tilbagevendende Bevægelse over Beringsstrædet; Betegnelsen Amerikanoider er af Jochelson foreslaaet for denne Gruppe.

Til Etnologers og Etnografers Arbejde med Spørgsmaalet er i de senere Aar kommet Arkæologernes, og Prof. Hatt har nu taget de folkloristiske Bidrag til dets Løsning op til Behandling. Selv om han ikke i den foreliggende Afhandling fremfører endelige og skarpe Konklusioner — enkelte Bemærkninger kan tyde paa, at et større Arbejde over Emnet er under Forberedelse — ser det dog ud til, at den store Sum af de Myter og Historier, der kendes, giver som Resultat, at Vandringerne er gaaet fra Asien over Beringsstrædet til Amerika; de senere tilbagegaaende Vandringer, som i visse Perioder uden Tvivl har foregaaet, kan ikke have været af den store Betydning, som Boas tillagde dem.

En Mængde af de Myter og Legender, som Folklorister og Etnologer har arbejdet med, har en vældig geografisk Udbredelse. Visse Historier kendes fra Østeuropa, Indien, Østasien, nordlige Sibirien, Nordamerika, og nogle med en næsten tilsvarende Udbredelse kan spores helt ned i Sydamerika. I nogle af de vidt udbredte Historier træffes Elementer af saa almenmenneskelig Karakter, at de uden

Tvivl kan være opstaaet paa forskellige Steder uafhængigt af hinanden og derfor ikke behøver at være udbredt ved Vandringer fra Sted til Sted. Andre Motiver er af saa speciel Natur, at Mulighederne for, at de kan være opstaaet flere Steder, maa anses for ganske forsvindende. Det er fra disse specielle Motiver, der kan sluttes til storliniede Folkebevægelser.

Hvis disse vidt udbredte Historier viser Kontinuitet i Udbredelsen, kan man med nogen Rimelighed regne med, at en kontinuert Vandring har fundet Sted; Mulighederne for uafhængig Opstaaen paa forskellige Steder er da til Stede, med mindre der antropologisk, etnografisk eller rent historisk kan paavises en Grund til Afbrydelsen af Omraadet, f. Eks. ved Indvandring andet Steds fra af en Befolkning, der ikke har haft det paagældende Sagn.

Af Prof. Hatts Redegørelse for Udbredelsen af nogle af de mest udbredte Sagn fremgaar det, at store Folkegrupper helt mangler Kendskabet til disse. Fortællingen om Dyret, der henter Jorden op fra Urhavet, mangler f. Eks. helt hos Eskimoerne og næsten helt hos Nordvestkystindianerne. Tordenfuglen er saa godt som ukendt hos Eskimoer uden for Alaska og mangler helt hos Sydvestindianerne. Pilerækken, der bruges som Stige til Himlen, kendes langs Nordvestkysten og i noget omskrevet Form fra store Dele af Nordamerika og sporadisk i Sydamerika, men dækker til Gengæld et stort sammenhængende Omraade af Nordøstasien. Det er paafaldende, at Eskimoerne i disse og i mange andre Tilfælde ligger uden for den amerikanske Sagnkreds, men Manglen af et Led i et iøvrigt kontinuerligt Udbredelsesomraade kan ifølge Prof. Hatts Arbejde skyldes Tilstedeværelse af saadanne geografiske Forhold, at Befolkningen simpelthen ikke har kunnet fæste Lid til vedkommende Historie.

Ifølge Boas gaar der en Linie paa skraa gennem Nordamerika fra California til Labrador, som skiller mellem et nordligt og et sydligt Komplex af Historier. Prof. Hatt medgiver, at en saadan Linie eksisterer, men sikkert maa rykkes noget længere mod Syd. Det er interessant, at mange nordamerikanske Sagn med vid Udbredelse mangler helt i Sydvestomraadet, hvor Pueblofolkene har langt større Tilknytning til mexicansk og mellemamerikansk Sagnverden. Her kan uden Tvivl spores en Sammenhæng med Kulturelementer, der med Majsdyrkning er indført sydfra.

Klarlæggelsen af Folkeeventyrenes Vandringsveje er af stor Betydning for etnologisk Forskning. Et større komparativt Arbejde over dette Emne fra Prof. Hatts Haand maa imødeses med allerstørste Interesse.

Jens Yde.